

nemføre Forholdstalsvalgmaaden ogsaa paa disse Omraader. Jeg tror, at Forholdstalsvalgmaaden kan have meget gode Egenskaber, men der er en Egenskab, Forholdstalsvalgmaaden ikke har, og det er den: at den skaber ikke Enhed i den Forsamling, hvortil den bliver benyttet. Og nu tror jeg, at man maa erkende, at derfor, om jeg saa maa sige, regerende Forsamlinger, er det ganske sikkert af Betydning, at der er en vis Enhed til Stede. Jeg tror ikke, at man vilde falde paa at anvende Forholdstalsvalgmaaden til at vælge et Ministerium, fordi det Resultat, man der vilde komme til, vilde være, at man vilde faa et Ministerium, der ikke udmærkede sig ved Enhed i dets Sammensætning. Men naar man ikke anser dette for praktisk, er det heller ikke praktisk at anvende Forholdstalsvalgmaaden overfor den kommunale Regering, som bestaar af en Overpræsident, Borgmestre og Raadmænd, idet det nemlig paa dette Omraade er lige saa nødvendigt at bevare den størst mulige Enhed for Regeringen. At Gennemførelsen af denne Bestemmelse ganske sikkert vil medføre en hel Del Vanskeligheder for Københavns Kommune, derom nærer jeg ingen Tvivl. Jeg ser heller ikke nogen forstaaelig Grund til at søge en saadan Bestemmelse gennemført. De fri-konservative have efter min Opfattelse indtaget en meget neutral Stilling overfor Københavns kommunale Forfatning, og jeg tror heller ikke, at det er fra den Side, at Ønsket er fremkommet om at faa denne Bestemmelse indført.

Den ærede Ordfører udtalte, at det var nødvendigt at faa denne Sag gennemført og det paa en forsvarlig Maade. Jeg tror ikke, at man ved at gennemføre Lovforslaget i den Skikkelse, det vil faa, naar det gennemføres med de Ændringer, som ere stillede af Mindretallet under Nr. 1 og den højtærede Minister, vil faa en Lov, som indeholder en forsvarlig Løsning af dette Spørgsmaal. Jeg tror ikke, at denne Lov vil tilfredsstille noget Parti her i Landet. Jeg kan umuligt tro, at den vil tilfredsstille Regeringspartiet, som jo har langt videre gaende Fordringer med Hensyn til dette Spørgsmaal, Regeringspartiet, som i mange Aar har kæmpet for almindelig kommunal Valgrets Gennemførelse og for det videst mulige kommunale Selvstyre. Og man kan vel sige, at det først var under denne Kamp for at opnaa dette, at det har vundet Tilslutning ude i Befolkningen og gennem denne Tilslutning er blevet ført

til den Stilling, det nu indtager. Jeg kan ikke tro, at dette Forslag kan tilfredsstille det, og jeg kan heller ikke tro, at det kan tilfredsstille deres Partifæller ude i Landet. Det forekommer mig, at disse maa føle sig dybt skuffede ved at se, at et Forslag som dette, der bevarer den privilegerede Valgret med Hensyn til Amtsrådernes Sammensætning, bliver fremsat her paa Rigsdagen af deres egne Partifæller. Det forekommer mig, at det maa være en Skuffelse for Smaaafolk ude paa Landet. Det maa være en Skuffelse og Ydmygelse for dem, at noget saadant skal ske. Jeg tror derfor ikke, at dette Lovforslag, naar det vedtages under den Form, som her er foreslaaet, indeholder nogen forsvarlig Løsning af denne Sag. Jeg ser paa det saaledes, at Dagen efter, at dette Forslag er stadfæstet, Dagen derefter vil der rejse sig en stærk Bevægelse for at faa det forandret igen, og denne Bevægelse vil ikke standse, før man har faaet gennemført den almindelige kommunale Valgret og det kommunale Selvstyre helt og holdent. Jeg vil derfor ikke være i Stand til at stemme for de foreslaaede Ændringer, og jeg vil anbefale mine Partifæller at stemme imod og søge at virke for at faa Forslaget vedtaget i den af Regeringen foreslaaede Skikkelse.

Frijs: Da denne Sag første Gang som Regeringsforslag drøftedes her i Tinget, udtalte jeg, at det var mit Haab, at det, i Stedet for at man skulde springe ud i noget helt nyt, vilde lykkes at reformere paa det gamle og det bestaaende. Det var min Tanke den Gang, at den Klasseinddeling, som laa til Grund for vort kommunale Liv, skulde bevares og omordnes. Men før man kunde gaa til Arbejdet herpaa, maatte man vide, hvorledes den Del af Befolkningen, som fremfor nogen anden var interesseret i disse Klassers Bevarelse, stillede sig til det. Uden Hjælp fra den Side, uden at de interesserede grebe ind med, tror jeg, alle ville indrømme mig, at Bevarelsen af disse Klasser var en Umulighed. Tiden blev given, og paa Paamindelser manglede det ikke. Og Svaret kom. Jeg har betegnet dette Svar som et utvetydigt Svar. Det er fra anden Side her i Tinget blevet sagt, at dette er ikke rigtigt. Man kan med en vis Ret sige, at ved det Folketingsvalg, der fandt Sted det Aar, trængte Spørgsmaalet om at styrke eller svække Regeringen andre saglige Spørgsmaal i Baggrunden, men det kan ikke siges om det Landstingsvalg, som fandt Sted samme Aar. Til Landstinget